

ה"ת 6903/05/17 - גבריאלי אשכנזי נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

ה"ת 6903-05-17 אשכנזי נ' מדינת ישראל

לפני	כבוד השופט דן סעדון
המבקש:	גבריאלי אשכנזי
	ע"י ב"כ עו"ד רופא
נגד	
המשיבה:	מדינת ישראל
	ע"י ב"כ עו"ד בן מיור

החלטה

לפני בקשה להחזרת רכב מסוג מרצדס מ.ר. 7461639 (להלן: "**התפוס**" או "**הרכב**" לפי העניין).

1. ביום 30.3.17 נהג המבקש ברכב בכביש 4 מצפון לדרום. המהירות המותרת בכביש היא עד 90 קמ"ש. המבקש נתפס כשהוא נוהג לכאורה במהירות 196 קמ"ש. בגין כך הוגש נגדו כתב אישום והוצא צו לתפיסת הרכב מכוח סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש) תשכ"ט - 1969 (להלן: "**הפקודה**") וזאת לצורך חילוט הרכב.

2. ביום 2.4.17 הוגשה בקשה להחזרת התפוס. נטען כי הרכב נמצא בידי משטרת ישראל ללא בסיס חוקי תוך פגיעה קשה בקניינו של המבקש. על הרכב רובץ משכון לטובת בנק דיסקונט בע"מ (להלן: "**הבנק**") להבטחת החזר הלוואה שנטל המבקש למימון הרכב. על פי הנתונים שהוצגו לי סכום ההלוואה הלא מסולקת המובטחת בשעבוד עומד על 570,749 ₪ (נכון ליום 5.6.17).

3. במסגרת ההליך התקיימו שלושה דיונים. בדיון שהתקיים ביום 24.5.17 הוריתי לבנק להודיע לבית המשפט, בין היתר, "**אם ברצונו להוסיף טענות על הטענות שנשמעו בהליך זה**". הבנק לא טרח לשגר נציג מטעמו לדיון או להעלות טענות בכתב אלא הסתפק במכתב שהציג לי ב"כ המבקש. המכתב כולל תגובה להצעה שהוצעה במהלך הדיון. בנסיבות אלה בהן ניתנה לבנק הזדמנות מלאה להצטרף לדיון או להעלות טענותיו אך הוא נמנע מכך אינני סבור כי אי צירופו של הבנק כצד להליך עולה כדי פגם בהליך. עם זאת אי צירוף הבנק כצד להליך אינה מתירה התעלמות או פגיעה בזכויותיו.

4. ביום 27.6.17 טענו ב"כ הצדדים לגופה של הבקשה תוך ציון פסיקה התומכת בטענות כל צד. טרם שאציג את

טיעוני הצדדים אציין כי המבקש לא טען כל טענה במישור הראייתי ועל כן יצא הדיון שלהלן מהנחה כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמת המבקש במיוחס לו.

5. טיעוני המבקש נחלקים ל- 3 קבוצות. קבוצה ראשונה של טיעונים נוגעת לאי תקינות שנפלה בהוצאות הצו בניגוד לנהלי המשטרה, ובמלים אחרות, תפיסת רכב שלבעליו מיוחסת עבירה של נהיגה במהירות מופרזת אינה מצדיקה נקיטת אמצעי תפיסה וחילוט בניגוד לעבירות אחרות כמו עבירות הלבנת הון, עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים ועוד. קבוצה שניה של טיעונים, נוגעת לסבירות ומידתיות צו התפיסה כשלעצמו, בכלל ונוכח חלוף הזמן בפרט באופן המחייב את בית המשפט לשקול שחרור התפוס ל"חלופת תפיסה". קבוצה שלישית של טיעונים צופה פני עתיד. על פיה, נסיבות העבירה ועברו של המבקש יביאו לכך שהטלת עונש של חילוט הרכב יהיו עונש לא סביר ולא מידתי. אי סבירות ואי מידתיות זו אוצלים למפרע על המשך תפיסת הרכב כיום.

6. טיעוני המשיבה נחלקים אף הם מספר קבוצות: קבוצה ראשונה נוגעת לקיומה של סמכות פורמאלית לתפיסה וחילוט הרכב ולשינוי הנסיבות שהביא את קובעי המדיניות להכיר בנחיצות אמצעים כמו חילוט לשם מיגור עבירות מסכנות חיים בכבישים. המשיבה טוענת כי תפיסה ולימים גם חילוט רכב ששימש לביצוע עבירה מסכנת חיים כמו נהיגה במהירות קצה מהווים שימוש הולם באמצעי התפיסה החילוט ובאופן התואם את הנוהל **הקיים כיום**. קבוצה שניה של שיקולים, עניינה סקירה של הדין המצוי, לרבות פסקי דין והחלטות בנושא חילוט בשל עבירות תעבורה. קבוצה שלישית של שיקולים מניחה כי יש מקום להתחשבות בפגיעה הנגרמת למבקש ומציעה דרכים שונות ל"חלופת תפיסה" בנסיבות מקרה זה.

דין והכרעה

7. אין מחלוקת כי במקרה זה הייתה המשטרה מוסמכת להורות על תפיסת הרכב. סעיף 32 (א) לפקודה מסמך שוטר " **..לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה** " (ההדגשות אינן במקור). סעיף 39 (א) לפקודה קובע כי " **על אף האמור בכל דין רשאי בית המשפט בנוסף על כל עונש שיטיל לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32.. אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשתה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם** " ואכן, הפסיקה קבעה כי התכלית ביסוד חילוטו של חפץ על פי הפקודה היא למנוע ביצוע עבירות באמצעות אותו רכוש, למנוע מהעברין את שכר העבירה או להבטיח תשלומי של קנס (ע"פ 2963/13 **מדינת ישראל נ' פלוני** (10.2.14)). הפסיקה התייחסה לביטוי " **מעשה העבירה שנעשתה בחפץ או לגביו** " ככולל לא רק את אובייקט העבירה אלא גם חפץ ששימש כלי לביצוע העבירה. אמת המידה שנקבעה לעניין זה היא " **מהותה ועוצמתה של הזיקה בין החפץ לבין העבירה ובחומרתה של העבירה..** " (ע"פ 4148/92 **מועד נ' מדינת ישראל** (22.9.1994)). על חומרת העבירה בנסיבותיה אין צורך להכביר מלים. המבקש נהג לכאורה במהירות קצה של 196 קמ"ש כאשר באמתחתו לא פחות מ- 126 הרשעות קודמות בעבירות בטיחות רבות ומגוונות ולא פחות מ- 14 עבירות של נהיגה במהירות מופרזת. מבלי לקבוע מסמרות, על דרך הכלל נראה כי בנסיבות מקרה זה לפחות צו חילוט לא יהיה בגדר אמצעי עונשי בלתי סביר או בלתי מידתי. זאת בהינתן יחס סביר בין רכיב זה ליתר רכיבי הענישה האחרים אם וככל שיהיו. ראוי להזכיר בהקשר זה את דברי בית המשפט בהעליון לפיהם " **התיזה לפיה כאילו אין גוזרים עונש מאסר בשל עבירות של מהירות מופרזת, אינה מעוגנת במציאות ואף אינה יכולה לנבוע מן הרצוי. העונש נמדד על פי נסיבות העניין, אופייה של העבירה ועברו של הנאשם ונסיבותיו האישיות וכאשר שקילתם של אלה מצדיקה זאת, מן הנכון להטיל גם מאסר בשל עבירה של** "

מהירות מופרזת ואין כל הצדקה לאבחן ביו עבירה זו לבין עבירה אחרת (ר"ע 99/86 חבשי נ' מדינת ישראל (18.3.1986)). וכן נאמר כי **"יראו עברייני התנועה ויראו, כי נהיגה במהירות-קצה, יכולה להביאם אל מאחורי סורג וברית; לא רק לאחר שיהרגו אדם, אלא גם קודם לכן"** (רע"פ 5250/12 אבו גוידר נ' מדינת ישראל (14.1.13)).

8. במקרה הנדון שימש רכבו של המבקש לכאורה לצורך הגעה למהירות הקצה אליה הגיע לכאורה ולביצוע העבירה המיוחסת לו. העובדה שבאופן תיאורטי ניתן היה לעבור אותה עבירה או עבירה דומה באמצעות כלי רכב אחר אינה גורעת מעוצמת הזיקה המהותית בין הרכב לביצוע העבירה. למקרא ועיון בנהלים שהציגה לי המשיבה לא שוכנעתי כי צו התפיסה במקרה זה הוצא בניגוד לנהלי המשטרה העדכניים ואף אם כך היה הרי שנוכח פרשנות סמכות התפיסה והנסיבות המצדיקות חילוט חפץ נראה כי סטייה מנוהל זה או אחר אינה מהווה פגם היורד לשורש סמכות התפיסה.

9. עם זאת, סמכות לחוד ושיקול דעת לחוד. נקודת המוצא היא כי תפיסת רכשו של המבקש על מנת להבטיח אפשרות חילוט בעתיד היא פגיעה בקניינו ולפיכך יש לנקוט מהלך כזה רק כאמצעי אחרון ובהיעדר אמצעים חליפיים להגשמת אותה תכלית (בש"פ 7715/97 חג'י נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (1) 14). כמו כן, לא די שתפיסת החפץ נעשתה על פי עילה מבוררת. יש לבחון אם המשך החזקת החפץ על ידי המשטרה אינו פוגע בבעלי הזכויות ברכב במידה העולה על הנדרש. (בש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד (2) 464). אני סבור כי נוכח חלוף הזמן והפגיעה הנמשכת בקניינו של המבקש הביאה אותי למסקנה כי בנסיבות מקרה זה ראוי לקבוע תנאים ל"תחליף תפיסה" אשר ישיגו את תכלית התפיסה וימנעו המשך פגיעה העולה על הנדרש במבקש. דומני כי גם המשיבה בטיעונה לפני אינה טוענת כי קביעת "חלופת תפיסה" תפגע באינטרס הציבורי או ביכולתה לעתור לחילוט הרכב בבוא היום. אדרבא, בטיעוני המשיבה הוצגה רשימה ארוכה של פסקי דין שהורו על קביעת שחרור חפצים בתנאים מסוימים שיבטיחו ויאזנו בין האינטרסים הנוגדים של הצדדים.

10. לאור כל האמור, אני קובע כי הרכב ישוחרר בתנאים הבאים:

- (-) רישום התחייבות המבקש שלא לבצע כל דיספוזיציה ברכב אלא לשם חילוטו על ידי המדינה;
- (-) הפקדת סך של 30,000 ₪ על ידי המבקש;
- (-) רישום שיעבוד ועיקול הרכב לטובת המדינה;
- (-) ערבות אישית של המבקש וצד ג' נוסף על סך 150,000 ₪;
- (-) שיעבוד פוליסת הביטוח של הרכב לטובת המדינה;
- (-) חל איסור על המבקש א לבצע כל דיספוזיציה ברכב עד תום ההליכים והכרעה סופית בשאלת החילוט;

ניתנה היום, ט"ז תמוז תשע"ז, 10 יולי 2017, במעמד המבקש וב"כ הצדדים.

